

Online számla adat-szolgáltatások javítása árva számlákról szóló levelekkel

Handlné Mérő Rita Tünde – Nemzeti Adó- és Vámhivatal

Svraka András – Nemzetgazdasági Minisztérium

2025. május 28.

Az együttműködés

Nemzetgazdasági Minisztérium

Adópolitikai és Kutatási Osztály

Sólyomné Horváth Katalin
dr. Keresztély Tibor
Svraka András

Nemzeti Adó- és Vámhivatal

Kockázatelemzési és Adattudományi
Főosztály

Vidéki-Keliger Szandra
Handlné Mérő Rita
Sólyom Attila
Fajkusz Ádám
Klemm Ádám

A **Nemzetgazdasági Minisztérium** honlapján az **Adópolitikai kutatások** között, az alábbi címen megtalálható dokumentum tartalmazza a közösen lefolytatott 3 kísérlet részletes leírását, kiértékelését:

[A NAV 2023-2024-ben végrehajtott viselkedéstudományi pilot projektjeinek értékelése.](#)

A kísérlet alapja

Az e-számlákról 2 rendszeren keresztül érkezik információ:

1. Online Számla rendszer: a számlát kiállító adatszolgáltatási kötelezettsége
2. Áfabevallások M lapjai: részletes adatok a belföldi, egyenes adózás alá eső forgalom számláiról, amelyek után az adózó levonási jogot gyakorol

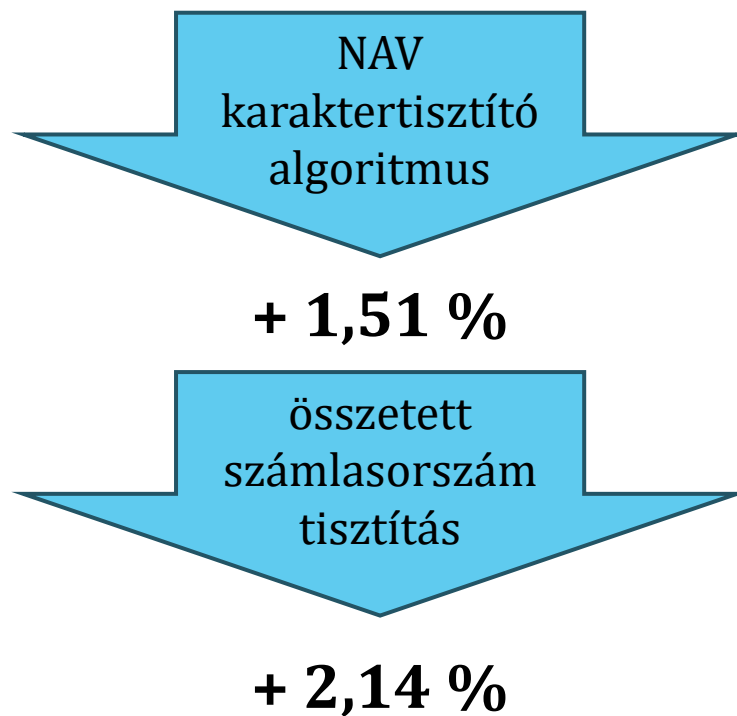
Meg kell egyeznie:

- Eladó és vevő adószámai
- Teljesítési dátum
- Adóalap és adó összege

Probléma: a NAV nem tudja egyértelműen összepárosítani a két helyről érkező információkat, mert a bevitt adatokban pontatlanságok lehetnek.

A nem párosodó számlák száma

2024. I-II. negyedévekben az áfabevallások „M” lap: **70 millió számla**
Online számlaadat-szolgáltatásokból párra talál: **93,06 %**

A kísérlet célja, adózói kör

Cél: költséghatékony módszerrel hibajavításra ösztönözni az adózókat, mivel a hibátlan adat az alapja az adatvezérelt közigazgatásnak pl. az eÁFA-nak is.

A kiválasztott adózók közös jellemzője: nagy valószínűséggel megállapítható, hogy a hiba adminisztratív jellegű és az adózó részéről nem a szándékos adóelkerülés volt a cél. Működő adózók, akik nem érintettek adószámtörlési és kényszertörlési eljárással.

Célcsoportok (típushibák alapján):

1. Eltérő karakterhosszon jelentett számlaszámok miatt jelenleg árva számlákkal rendelkező **számlakiállítók** és **számlabefogadók** (2023. egész évre vonatkozó adatok).
2. Áfabevallásaikban kompenzációs felárat valló **vevők** M lapokon 7 és 12 százalékos visszaszámított adókulccsal tételeket jelentő adózók, akiknél azt feltételezzük, hogy a felvásárlási jegyeket is beállították M lapra (2023. egész évre vonatkozó adatok).
3. Áfabevallásaikban az A lapokon bevallott belföldi beszerzések után levonható adó tartalmához képest M lapokon 1000-szeres adóösszeget szerepeltető **vevők** (2023. egész évre vonatkozó adatok).
4. Nem belföldi áfaalanyt vagy magánszemélyt vevőként szerepeltető **eladók**, akik a partner közösségi adószámaként magyar közösségi adószámot jelöltek meg (2023. egész évre vonatkozó adatok).
5. Eladói és vevői szerepkörben olyan adózók, akiknek a kibocsátott/befogadott számláik jelentős része árva, és akikről feltételezhető, hogy a párosítási probléma mögött álló hiba inkább hozzájuk köthető, mint partnereikhez (2023. IV. negyedévre vonatkozó adatok).

A visszamért mutató/eredményváltó

árva számlák összes számlához viszonyított aránya

ahol:

- **összes számla (nevező) eladói oldalon:** a 65M adatszolgáltatásokban az eladónak tulajdonított számlák száma. **Vevői oldalon** a 65M adatszolgáltatásokban a vevő által szerepeltetett, befogadott számlák száma;
- **árva számlák (számláló) eladói oldalon:** a 65M adatszolgáltatásokban az eladónak tulajdonított számláknak az a része, amelyhez még a kifejlesztett algoritmusok alapján sem párosítható online számlaadat-szolgáltatás. **Vevői oldalon** az adózó által befogadott számláknak az a része, amelyhez még a kifejlesztett algoritmusok alapján sem párosítható online számlaadat-szolgáltatás.

Nemzeti Adó- és Vámhivatal

Adattisztítás – a hibátlan adatszolgáltatás közös érdek!

Tisztelt << adózó neve >>!

Az eÁFA-rendszer célja, hogy segítse az adózást, és csökkentse az adminisztrációt. A pontos bevallástervezetek elkészítéséhez azonban elengedhetetlen a befogadott és kiállított számlák hibátlan rögzítése a meghatározott felületeken.

Miért kapta ezt a levelet?

Ön a 2023-as évre benyújtott áfabevallásainak M lapján számlák helyett felvásárlási jegyeket szerepeltetett.

Az M lapon azonban csak a számlák adattartalmáról kell nyilatkozni, a kompenzációs felárat tartalmazó felvásárlási jegyekről nem.

A hibás adattartalmú bevallásokat a NAV ellenőrizheti és szankcionálhatja. A hibátlan adatszolgáltatással a későbbi vizsgálatok megelőzhetők.

Mit kell tennie?

Ellenőrizze az áfabevallás M lapján szereplő adatok helyességét, ha szükséges, javítsa a bevallást az [ÁNYK-ban!](#)

Vizsgálja felül adatszolgáltatási gyakorlatát, hogy a jövőben elkerülje a hibás adatközléseket!

Segítség

A bevallás kitöltésével kapcsolatban a [kitöltési útmutatóban](#), továbbá a 1819-es NAV Infóvonalon kaphat segítséget.

Ha konkrét kérdése van, hivatkozzon az A02-es kódra!

Ha már javította adatszolgáltatását, kérjük jelzésünket tekintse tárgytalannak!

Köszönjük együttműködését!

Iktatószám:

Üdvözlettel:
Nemzeti Adó- és Vámhivatal

Kísérlet előkészítése

A tervezés során megvizsgálandó kérdések:

- Hány kezelési ág legyen?
- Milyen viselkedésre számítunk?
 - Abszolút (additív) hatás → OLS modell
 - Relatív (multiplikatív) hatás → Poisson modell
- Milyen további tényezők befolyásolhatják a hatást?
 - Működési forma, méret, ágazat, stb.
 - Kockázatoság
 - Felelősség
- Ki jól megfogható célcsoport a kísérletben?
- Nem olvassák a levelet (nem mindenki complier)
 - ITT: összhatás
 - CATE: viselkedési hatás a levelet megnyitók körében

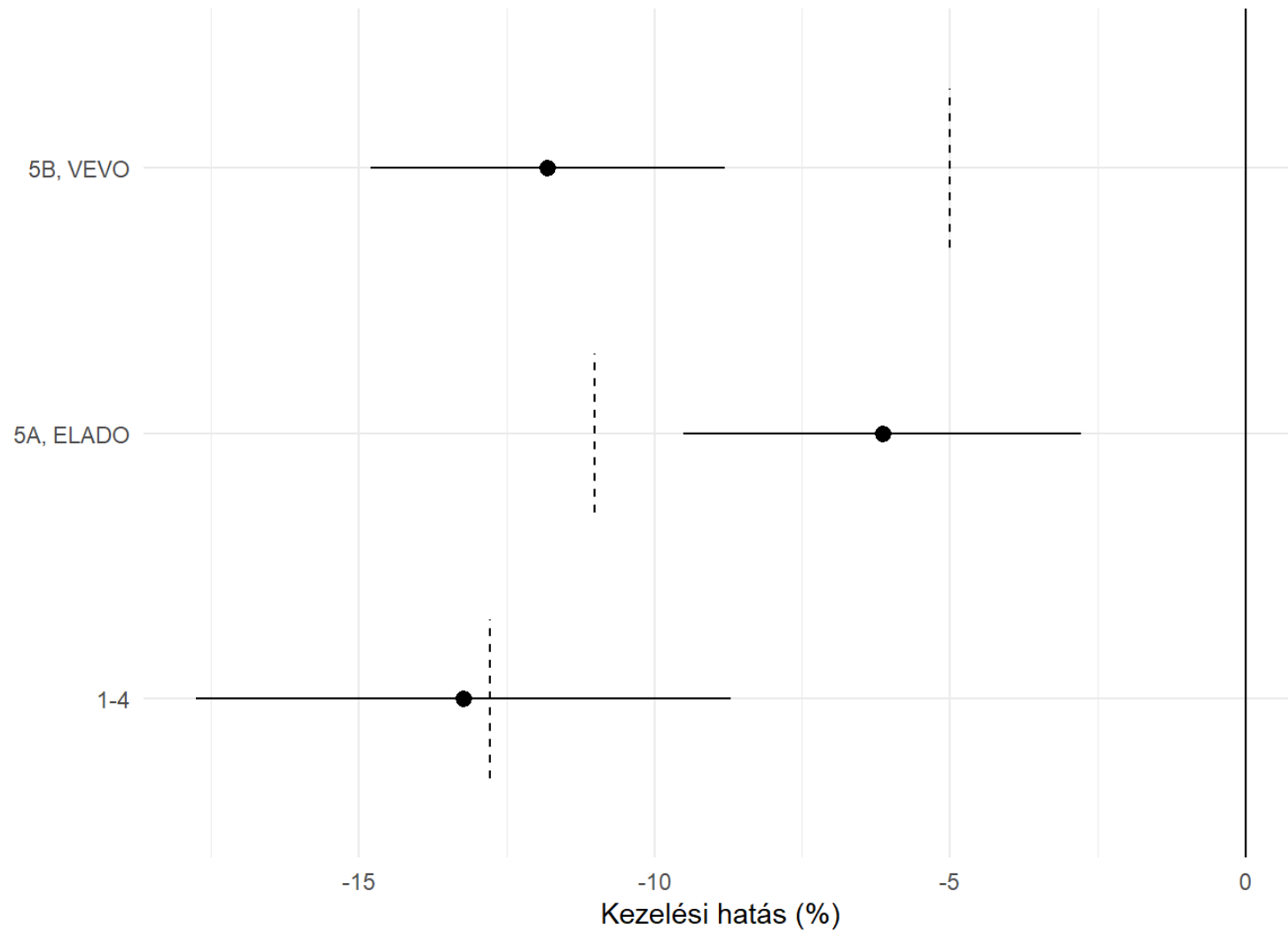
Végleges kísérleti dizájn

- Blokkrandomizált dizájn a kísérlet erejének növelésére:
 - Célcsoport (ismert/ismeretlen hiba)
 - Kockázatossági mutató szerinti ötödök (csak ismeretlen hibánál)
 - Felelősségi mutató szerinti ötödök (csak ismeretlen hibánál)
 - Számlaszám szerinti harmadok
 - Vállalkozási forma
 - Áfabevallási gyakoriság
- Relatív hatásos modell, de erre sajnos nem tudtuk megbecsülni a CATE-et
- Előelemzés a legkisebb detektálható kezelési hatás szimulációs becsléséhez

Előzetes leíró statisztikák

Alkísérlet	Kiinduló állomány		Kísérletbe bevont állomány	
	Adózók száma	Árva számlák arányának átlaga	Adózók száma	Árva számlák arányának átlaga
1A (eladói oldal)	90	0,52	84	0,53
1B (vevői oldal)	1.143	0,51	1 135	0,51
2 (vevői oldal)	236	0,12	233	0,12
3 (vevői oldal)	196	0,52	194	0,51
4 (eladói oldal)	604	0,06	603	0,06
5A (eladói oldal)	38.775	0,09	19 324	0,06
5B (vevői oldal)	38.376	0,13	19 141	0,09

Eredmények - Mekkora volt a hatás?

Eredmények - Miért volt hatás?

- Miért erősebb a reakció vevői oldalon?
 - Nagyobb a tétje a hibának?
 - Nem volt elég pontos a felelősségi besorolásunk?
- Felelősségben nincs különbség hatásban:
 - Mert jól fogja meg a mutató felelősséget, de mindenki egyformán reagál?
 - Vagy nem tökéletes a mutató?
- Kockázat:
 - Nem lehet elkülöníteni két komponensét, ami megnehezíti az értelmezést
- Számlák száma
 - Kisvállalkozások könnyebben belenyúlnak a rendszerükbe?
 - Jobban megijedtek?

A kísérlet eredményei alapján hatásos a beavatkozás, de csak további hipotéziseket tudunk felállítani ennek okairól.

Az adózói megkeresések kiértékelése

	Eladóként megszólítottak (1A, 4, 5A)	Vevőként megszólítottak (1B, 2, 3, 5B)
Kiküldött levelek (db)	10 008	10 365
Megkeresések (db)	1 014	536
Megkeresések (%)	10,1	5,2
Adott probléma előfordulása az összes megkeresésben (%)		
Vitatja a megkeresés jogosságát	66,6	63,6
A másik felet tartja hibásnak	43,6	5,8
Úgy érezte, hogy nem tartalmazott elegendő információt a levél (%)	26,9	24,8
Adott probléma előfordulása a kiküldött levelek arányában (%)		
Vitatja a megkeresés jogosságát	6,7	3,3
A másik felet tartja hibásnak	4,4	0,3
Úgy érezte, hogy nem tartalmazott elegendő információt a levél (%)	2,7	1,3

Következtetések, tapasztalatok

- ▶ A beavatkozás **hatásos**, a levél csökkentette a korábban kiállított számlákkal összefüggő hibaarányt
- ▶ A beavatkozás **hatékony**, 9,4%-kal javította a párosítható számlák számát. A célcsoportban a számlák
 - ▶ 77,8% párosítható
 - ▶ 90,5% párosítható NAV-os tisztító algoritmusok után
 - ▶ 91,7% párosítható az adózók együttműködésével, NAV-os erőforrások nélküli javításokkal
- ▶ A hatásmechanizmus feltárásához további kísérletek szükségesek
 - ▶ Ajánlott **pontosítani** a hibát vétő fél meghatározását, a **kockázat-, felelősség mutatókat**, mert minél nagyobb sikerrel tudjuk beazonosítani a hibázó felet, annál nagyobb az esély a hiba javítására is, felesleges adminisztrációs terhek nélkül
 - ▶ A vevői oldal jobban reagált a megkeresésre. A kezelést variáló levélkísérletek segíthetnek az okok feltárásában és ezáltal az üzenet finomításában
- ▶ A viselkedéstudományi kísérletek lefolytatásában és kiértékelésében megszerzett feladatszerzési tapasztalatok (pl. információ áramlás, időzítés, kiértékelés, stb.)